

مروری بر آیین نامه مالی و معاملاتی دانشگاه

ماده ۴ - مقام مجاز: فردی است که رئیس موسسه تمام یا بخشی از اختیارات مالی خود را به وی تفویض می کند. تفویض اختیارات قائم به شخص بوده و نمی توان اختیارات تفویض شده از سوی رئیس موسسه را به غیر تفویض کرد.

ماده ۸ - تشخیص: عبارت است از تعیین و انتخاب کالا، خدمات، حقوق و فعالیت هایی که منجر به پرداخت هایی می شود که تحصیل یا انجام آنها برای نیل به اهداف موسسه ضروری است.

دخالت برخی از حوزه ها در این موضوع

رعایت صرفه و صلاح دانشگاه (کلیه معاملات از طریق مناقصه صورت می گیرد.)

ماده ۴۲ - معاملات از نظر مبلغ به سه دسته جزئی، متوسط و عمده به شرح زیر طبقه بندی می شوند:

الف- معاملات جزئی، معاملاتی است که مبلغ آن در سال ۱۴۰۱ تا یک میلیارد ریال باشد.

ب- معاملات متوسط، معاملاتی است که مبلغ آن از معاملات جزئی بیشتر است لیکن از ده برابر آن بیشتر نشود.

پ- معاملات عمده، معاملاتی است که مبلغ آن از ده برابر معاملات جزئی بیشتر است.

تبصره ۲- مبنای نصاب در خرید برای معاملات جزئی و متوسط «مبلغ معامله» و برای معاملات عمده «مبلغ برآورد» است.

تبصره ۳- مبنای نصاب در فروش برای معاملات جزئی به تشخیص «کارشناس منتخب موسسه» و برای معاملات متوسط و عمده به تشخیص «کارشناس رسمی دادگستری» و یا «کارشناس منتخب موسسه» و تایید رئیس موسسه یا مقام مجاز است.

تبصره ۴- مبلغ معاملات متوسط یا برآورد معاملات عمده، نباید با تفکیک اقلامی که به طور متعارف یک مجموعه واحد تلقی می‌شوند، به نصاب پایین‌تر برده شود.

ماده ۴۳- مناقصه در معاملات، به طریق زیر انجام می‌شود:

الف- معاملات جزئی به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت کارپرداز (مأمور خرید) با قید آن که معامله به کمترین بهای ممکن انجام شده است.

ب- معاملات متوسط به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت کارپرداز (مأمور خرید) با اخذ حداقل سه فقره استعلام با قید آن که معامله به کمترین بهای ممکن انجام شده است، با تایید مسئول مافوق و رئیس موسسه یا مقام مجاز.

پ- معاملات عمده با انتشار آگهی مناقصه عمومی یا ارسال دعوت نامه (مناقصه محدود) به تشخیص رئیس موسسه یا مقام مجاز.

تبصره - برای معاملات عمده‌ای که از محل اعتبار برنامه تحقیقات موسسه انجام می‌شود، انتشار آگهی و رعایت تشریفات مناقصه الزامی نیست و معامله می‌تواند صرفاً با تشخیص رئیس موسسه یا مقام مجاز انجام شود.

ماده ۴۵- در مواردی که انجام مناقصه یا مزایده بر اساس گزارش توجیهی واحد مربوط و به تشخیص کمیسیون معاملات میسر یا به مصلحت نباشد، می‌توان معامله را به طریق ترک تشریفات انجام داد. در این صورت کمیسیون مزبور با رعایت صرفه و صلاح **موسسه** نحوه انجام معاملات را مشخص می‌کند که پس از تأیید رئیس **موسسه** معتبر خواهد بود.

ماده ۴۷- در کلیه معاملات گرفتن فاکتور، مدارک مثبت و یا تنظیم قرارداد الزامی است. مگر در موارد اضطراری و استثنایی که با گزارش رئیس واحد مربوطه و تأیید رئیس **موسسه** یا مقام مجاز مبادرت به تنظیم **صورت مجلس می‌شود.**

ماده ۹- **تأمین اعتبار:** عبارت است از تخصیص تمام یا قسمتی از اعتبار مصوب برای انجام فعالیت معین.

از وظایف مدیر مالی است.

گزارش‌گیری مستمر از عامل مالی و امور مالی

ماده ۱۰- **تعهد:** از نظر این آیین‌نامه عبارت است از ایجاد دین بر ذمه **موسسه** ناشی از:

الف- خرید کالا، تحویل کار یا انجام دادن خدمت؛

ب- اجرای قراردادهایی که با رعایت مقررات منعقد شده باشد؛

پ- احکام صادره از مراجع قانونی و ذی‌صلاح؛

ت- پیوستن به قراردادهای بین‌المللی و عضویت در سازمان‌ها یا مجامع بین‌المللی؛

ث- کمک و اعانه به اشخاص حقیقی یا حقوقی، سمینارها و کنفرانس‌ها.

اطمینان از وجود اعتبار برای هر مورد تشخیص

عدم ایجاد تعهد مزاد بر اعتبار تخصیص داده شده

ماده ۳۱- کلیه پرداخت‌ها و هزینه‌ها پس از طی مراحل تشخیص، تأمین اعتبار، تعهد، تسجیل و دستور پرداخت انجام می‌شود.

تبصره ۲- امضای سند حسابداری منضم به مدارک اثبات‌کننده مراحل موضوع این ماده از طرف رئیس موسسه یا مقام مجاز از طرف وی به منزله انجام مراحل تشخیص، تعهد، تسجیل و دستور پرداخت و امضای سند مذکور توسط مدیر امور مالی یا فرد مجاز از طرف وی به منزله انجام مرحله تأمین اعتبار و اعمال نظارت مالی است.

ماده ۱۴- عناوین حسابها:

۱۴-۳- تنخواه گردان: عبارت است از وجهی که توسط مدیر امور مالی با دستور رئیس موسسه و یا مقام مجاز، برای انجام هزینه‌ها و سایر پرداخت‌ها در اختیار واحدها و یا مأمورینی که مجاز به دریافت تنخواه‌گردان هستند، قرار می‌گیرد. نحوه تسویه حساب با تنخواه‌گردان طبق دستورالعملی است که به تأیید هیئت رئیسه می‌رسد.

(نظارت مستمر بر تنخواه - تسویه به موقع - تسویه آخر سال)

۱۴-۴- پیش پرداخت: عبارت است از پرداخت‌هایی که از محل اعتبارات مربوط بر اساس قوانین و مقررات، مانند شرایط عمومی پیمان، احکام و قراردادهای تشخیص رئیس موسسه یا مقام مجاز قبل از اجرای تعهد (طبق ماده ۳۳: در قبال دریافت تضمین) انجام می‌شود.

ماده ۱۵ - تضمین: عبارت است از وجه نقد، انواع ضمانت‌نامه‌های بانکی، چک‌های تضمینی و بانکی، وثیقه ملکی و سایر موارد (مانند چک و سفته) به تشخیص رئیس **موسسه** که به موجب آن و در ارتباط با فعالیت‌های مختلف، تعهد پرداخت مبلغ معینی وجه نقد توسط اشخاص حقوقی و حقیقی در رابطه با انجام تکالیف و تعهدات فیما بین، به **موسسه** پرداخت می‌شود.

تبصره ۵- صدور هر نوع تضمین توسط **موسسه** صرفاً در چارچوب قوانین و مقررات و به تشخیص رئیس **موسسه** یا مقام مجاز امکان‌پذیر است.

تبصره ماده ۳۳ - **موسسه** مجاز است در خریدهای خارجی که به علت عدم وجود نماینده فروشنده در کشور امکان اخذ ضمانت وجود ندارد، تا سقف «۲۵» درصد مبلغ قرارداد و یا در موارد استثنائی کل مبلغ قرارداد را به تشخیص رئیس **موسسه** یا مقام مجاز و قبل از انجام تعهد، تحت عنوان «پیش‌پرداخت»، پرداخت کند.

۱۴-۵ - علی الحساب: عبارت است از پرداختی که به ازای ادای قسمتی از تعهد از محل اعتبار به تشخیص رئیس **موسسه** یا مقام مجاز انجام می‌شود و باید در پایان دوره مالی تسویه شود.

ماده ۳۷ - پرداخت‌های **موسسه** بایستی صرفاً از طریق حساب‌های بانکی مجاز انجام شود و گواهی بانک به عنوان رسید گیرنده وجه تلقی شده و پرداخت محسوب می‌شود.
(پرداخت‌های کارپردازی از حساب‌های ویژه هر کارپرداز انجام گیرد.)

تبصره ۱- در موارد استثنایی که با تشخیص رئیس **موسسه** یا مقام مجاز، اخذ امضا از گیرنده وجه مقدور و یا به مصلحت نیست، تأیید یکی از مقامات مذکور، دایر بر پرداخت وجه به ذی‌نفع (به صورت چک و یا نقد) رسید دریافت‌کننده وجه تلقی می‌شود.

ماده ۳۸- پرداخت هرگونه وجهی به اشخاص حقیقی و حقوقی تحت عناوین مددکاری

دانشجویان، اعضای هیئت علمی و غیرهیئت علمی و کمک هزینه‌های دانشجویی، مطالعاتی و پژوهشی، آموزشی و یا نظایر آن، مشروط بر آن است که به تشخیص رئیس **موسسه** یا مقام مجاز، فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی دریافت‌کننده وجه در جهت اهداف **موسسه** باشد. وجوه پرداختی از این بابت با اخذ رسید از دریافت‌کننده وجوه، به حساب هزینه منظور می‌شود.

ماده ۴۰- به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرا، کنترل و نظارت توسط مراجع ذی‌ربط و

همچنین تسریع و تسهیل در انجام پرداخت‌ها، **موسسه** می‌تواند در موارد ضروری، بخشی از اعتبارات مصوب سالانه خود به شرح بندهای زیر را **بدون رعایت مقررات** این آیین‌نامه و صرفاً با تشخیص و مسئولیت رئیس **موسسه** هزینه کند:

الف- کل اعتبارات بخش تحقیقات و پژوهش (یا عناوین مشابه) در قالب بودجه تفصیلی سالانه.

ب- بخشی از اعتبارات هزینه‌ای مطابق جدول زیر:

ردیف	بازه درآمد اختصاصی موسسه	از محل درآمد اختصاصی موسسه	از محل درآمد عمومی موسسه
۱	کمتر از «۱۰۰» میلیارد ریال	«۵» درصد	«۲» درصد
۲	از «۱۰۰» میلیارد ریال تا «۵۰۰» میلیارد ریال	«۴» درصد	-----
۳	از «۵۰۰» میلیارد ریال تا «۱۰۰۰» میلیارد ریال	«۳» درصد	-----
۴	«۱۰۰۰» میلیارد ریال و بیشتر	«۲» درصد	-----

تبصره - رئیس موسسه می تواند تمام یا قسمتی از اختیارات موضوع بند «الف» این ماده را به مقام مجاز تفویض کند.

ماده ۴۱ - معاملات موسسه اعم از خرید، فروش یا اجاره، پیمانکاری، اجرت کار و غیره به استثنای مواردی که مشمول آیین نامه های استخدامی و مقررات جایگزین است، حسب مورد از طریق مناقصه یا مزایده انجام می شود، مگر در موارد زیر:

الف - معاملاتی که طرف معامله وزارتخانه ها یا موسسه ها یا شرکت های دولتی یا نهادهای عمومی غیردولتی یا ارگان ها و موسسه های وابسته به آنها است.

ب - معاملاتی که انجام آنها به تشخیص و مسئولیت رئیس موسسه با موسسه ها و نهادهای عمومی غیردولتی و موسسه های تابعه که بیش از «۵۰» درصد سهام یا

مالکیت آنها متعلق به موسسه‌ها و نهادهای مذکور است و نیز با شرکت‌های تعاونی
مصرف و توزیع و یا چندمنظوره کارکنان وزارتخانه‌ها و موسسه‌ها و شرکت‌های
دولتی.

پ- معاملاتی که از محل اعتبارات بخش تحقیقات **موسسه** انجام می‌شود.

ت- معاملاتی که از طریق بورس اوراق بهادار، فرابورس و یا بورس کالا انجام می‌شود.

ث- خرید اموال، خدمات و حقوقی (تا سقف معاملات متوسط) که به تشخیص رئیس
موسسه یا مقام مجاز به صرفه و صلاح **موسسه** است.

ج- اجاره اموال غیرمنقول، منوط به تشخیص رئیس **موسسه** یا مقام مجاز (برای مبالغ
در حد معاملات عمده نظر کارشناس رسمی و یا منتخب کمیسیون معاملات
موسسه نیاز است).

چ- خرید، فروش یا واگذاری حق بهره‌برداری از مالکیت‌های فکری و فناوری، به
تشخیص کارشناس یا کارشناسان منتخب **موسسه**.

ح- خرید یا فروش انواع محصولات یا خدمات علمی و فرهنگی، هنری، آموزشی،
پژوهشی، مطالعاتی، مشاوره‌ای و نظایر آن از قبیل کتب، نشریات علمی- پژوهشی،
بانک‌های اطلاعاتی الکترونیکی، خدمات هنری و صنایع دستی و خدمات کارشناسی،
پژوهشی، آموزشی و اجرایی غیر موظف و همچنین خدمات مشاوره و خدمات
موسسه‌های علمی به تشخیص رئیس موسسه یا مقام مجاز.

خ- خرید کالاها و خدمات و حقوقی مورد مصرف که نرخ ثابتی از طرف دولت یا مراجع
ذی صلاح برای آنها تعیین شده است.

د- خرید کالاها و خدمات و حقوقی که دارای فروشنده انحصاری است و یا از طریق بازار بورس انجام می‌شود.

ذ- کرایه حمل و نقل هوایی، دریایی و زمینی، هزینه مسافرت و نظایر آن اعم از این که نرخ ثابتی برای آن‌ها تعیین شده و یا نشده است.

ر- خرید قطعات یدکی برای تعویض یا تکمیل لوازم و تجهیزات و ماشین‌آلات ثابت و متحرک موجود و همچنین خرید ادوات و ابزار و وسایل اندازه‌گیری دقیق و لوازم آزمایشگاهی علمی و فنی و سمعی و بصری و نظایر آن، به تشخیص رئیس **موسسه** یا مقام مجاز.

ز- تعمیر ماشین‌آلات ثابت و متحرک به تشخیص رئیس **موسسه** یا مقام مجاز.

ژ- امور مربوط به چاپ و صحافی به تشخیص رئیس **موسسه** یا مقام مجاز.

س- خریدهای ارزی با گشایش اعتبار، پس از اخذ اعلامیه بانک و مدارک ترخیص کالا از گمرک و در شرایط غیرمتعارف، مستند به مصوبه هیئت رئیسه.

ش- خریدهایی که بنا به ضرورت و موافقت کتبی رئیس **موسسه** به صورت متمرکز توسط وزارتخانه‌ها و موسسه‌های دولتی انجام می‌شود.